

GLASOFFIL[®]

glasilo Filozofske fakultete, letnik 2, št. 6

Med februarjem in aprilom 2005 se je na Filozofski fakulteti zvrstilo mnogo izjemno odmevnih dogodkov, predavanj, okroglih miz, tiskovnih konferenc in predstavitev, nagovorov, sprejemov in podobnih pomembnih trenutkov, katerih poslanstvo je namenjeno predvsem sedanjim rodovom, čeprav bi šli s ponosom v anale vsake institucije, iz Filozofske fakultete pa postopoma ustvarjajo eno najprepoznavnejših ustanov v Sloveniji.

17. februarja 2005 je RTV Slovenija objavila, podobno tudi ostali mediji, da je Slavoj Žižek, »slovenski filozof svetovnega slovesa«, na Filozofski fakulteti »v okviru cikla predavanj o kulturni strpnosti predstavil svoje poglede na meje tolerance«. Res je prof. dr. Žižek pred polno dvorano (napolnil bi bil še nekajkrat večjo, če bi jo Filozofska fakulteta imela) v izbranem jeziku predaval o naslovni temi in s teoretičnimi ter empiričnimi argumenti zagovarjal svojo tezo o užitku kot gonilu zahodnega načina življenja, kjer so pravila igre zvedena na omejevanje posameznikovega užitka v funkciji preprečevanja hedonističnih interferenc.

28. februarja je na Filozofski fakulteti v okviru istega cikla potekal pogovor med predstavniki verskih skupnosti v Sloveniji na temo »Verske skupnosti v RS in skupne vrednote združujoče se Evrope«. Sodelovali so mariborski pomožni škof prof. dr. Anton Stres, škof evangeličanske cerkve Geza Erniša, mufti Osman Đogić in paroh srbske pravoslavne cerkve v Sloveniji Peran Bošković, ki je za svoje teze o pomanjkanju evropske zavesti o lastni zgodovinski identiteti požel najburnejši aplavz. Tudi temu dogodku je bilo namenjene veliko medijske pozornosti. Pogovor je vodil prof. dr. Marko Kerševan z oddelka za sociologijo.

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA

Noam Chomsky

18. marca je RTV Slovenija napovedala obisk »odgovornega intelektualca Chomskega« na Filozofski fakulteti in dodala: »Konec meseca v Slovenijo prihaja kulturni ameriški jezikoslovec, filozof in politični aktivist ... ki bo imel 29. marca v Cankarjevem domu predavanje z naslovom *Sila, zakon in možnosti za preživetje* ... Chomsky [r. 1928] je doktoriral iz jezikoslovja [in je] od leta 1955 zaposlen na oddelku za lingvistiko in filozofijo na MIT. Leta 1967 je izdal esej *Odgovornost intelektualcev*, postal eden vodilnih nasprotnikov vietnamske vojne in je mednarodno znan po vztrajnem političnem aktivizmu ... V svoji bogati znanstveni kanoni je Chomsky objavil več kot 80 knjig in prek tisoč razprav s področja lingvistike, filozofije, politike, kognitivnih znanosti in psihologije. Medijska rock [sic] zvezda Chomsky je s svojim političnim aktivizmom, ki so ga zaznamovali lucidna kritika ameriške zunanje politike, analiza mednarodnih odnosov in delovanja množičnih medijev ter zagovarjanje človekovih pravic, stalni gost najrazličnejših univerz po svetu, kjer ga študentje poslušajo kot veliko znanstveno ikono. Z vztrajnim širjenjem svoje misli mu je uspelo nemogoče: ljudje derejo na njegova predavanja kot na rock koncerte in tudi v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma že zmanjkuje sedežev.« Res jih je zmanjkalo.

29. marca je RTV Slovenija objavila, da so »znanemu amerškemu filozofu in mislecu« Noamu Chomskemu za znanstveno delo podelili naziv častnega doktorja Univerze v Ljubljani. To so storili na pobudo Filozofske fakultete. Skupaj z nobelovim nagrajencem za ekonomijo L. R. Kleinom, ki je prav tako prejel naziv častnega doktorja za delo v znanosti in prispevek k šolanju učiteljev ljubljanske univerze, je odlikovanca v Vili Podrožnik sprejel predsednik republike dr. Janez Drnovšek. Tega dne je Chomsky v Cankarjevem domu tudi kritično predaval »o ZDA in EU« ter o globalizaciji. Takole je o tem poročal isti medij: »Na ljubljanskem predavanju je bil slovit jezikoslovec in filozof Noam Chomsky kritičen tudi do ravnanja Evropske unije, ne le do ZDA. A kljub temu je Chomsky tako kot po navadi tudi tokrat najbolj ostro ošvrknil dejanja največje svetovne velesile. Priznani filozof pa je govoril tudi o globalizaciji, njenih posledicah in nevarnostih.« Dvakrat se je pojavil tudi na televizijskem ekranu, v Dnevniku in v Odmevih, kjer sta ga, zanimivo, obakrat po njegovih mnenjih spraševali diplomantki Filozofske fakultete (francoskega jezika in književnosti), novinarki Manica J. Ambrožič in Mojca Širok.

Tiskovne konference, predstavitve publikacij Filozofske fakultete

Od pomembnejših dogodkov na Filozofski fakulteti v zadnjih mesecih velja omeniti vsaj še tri tiskovne konference oziroma predstavitve publikacij, ki jih fakulteta redno ponuja knjižnemu tržišču. Tokrat je bila na Mladkovo javnost obdarjena s publikacijami *Kajževnost v medkulturnem položaju* M. Grosman, *Slovar slovaško-slovenskih medjezikovnih homonimov in Slovaska slovnica za Slovence* J. Vaňka, *Sporazumovalni prag za slovenščino, Slovenska beseda v živo 2* in z nagrajenim kompletom petih priročnikov za jezikovno testiranje (Evropsko jezikovno priznanje). 13. januarja (z letnico izida 2004, v založništvu bodisi ZIFFa, Centra za slovenščino ali oddelkov) so bile predstavljene knjige *Aktualizacija jezikovnoznanstvene teorije na Slovenskem* (zbornik, ur. E. Kržišnik), *Prevajanja slovenskih literarnih besedil* (zbornik, ur. S. Kranjc, M. N. Šiškovič), *Dosegljivost resnice* (A. Ule), *Historični slogi v slovenski pripovedni prozi druge polovice 19. stoletja* (T. Sajovic) in zbornika *Delo 21 (Cities in Transition)* in *22 (Geografska problematika Ljubljane in Zagreba)*, ur. M. Pak). 16. marca pa *Obča muzikologija* (M. Barbo), *Osnove biogeografije* (F. Lovrenčak), *Šolska psihološko svetovanje* (zbornik, ur. S. Pečjak), *Zadnja dinastija in izzivi sadobnosti. Zgodovina Kitajske od vladar Mandžurcev do ustanovitve Ljudske republike* (M. Saje), *Metode analize glasbe* (L. Stefanija), *Dinamična filozofija* (M. Potrč) ter *Ne le rušmarin za spomin* (M. Habinc). Bera je obilna, tudi če bi pri tem ostalo do konca letošnjega leta, kaj šele, če pomislimo, da gre zgolj za program enega četrletja in da niti niso zajete vse publikacije, ki so izšle v zadnjem obdobju.

Vrazmislek

Poletju navkljub se bodo še v juliju na Filozofski fakulteti dogajale za širšo javnost pomembne reči, na primer 24. poletna šola slovenskega jezika (3/7-30/7) in 41. seminar slovenskega jezika, literature in kulture (27/6-15/7), avgusta pa bo stavba Filozofske fakultete samevala. Podobno bodo ti dogodki v najboljšem primeru samevali v kolektivnem spominu naslednjih desetletij in v arhivih naslednjih stoletij, čakajoč na razpoložljiv in voljan spomin, ki jih bo občasno prisklival v življenje, kakor to danes počnemo z Antonijevim govorom, Lutrovimi tezami, De Gaullovim »Naj živi svobodni Quebec« ali z že davnim »Jutri je nov dan«, ki je dobršnemu delu slovenskega prebivalstva v času tako odmaknjen kakor Gubčev kmečlo punt. V najslabšem primeru namreč jutri ne bomo vedeli, da smo danes bili. Kaj vse »arhivsko« gradivo, ki na videz nima druge funkcije razen te, da je odloženo za prah, je

del nas in nas formira, v dobrem ali v slabem, če nam je ali ni prav, na nas je samo, ali se tega zavedamo ali ne, in če se, potem imamo možnost vplivati na svoj razvoj. Erazem Rotterdamski je zapisal, da je prihodnost odvisna od dialoga sedanosti s preteklostjo in da je ta dialog stvar humanistike. Omenjeni dogodki so del tega dialoga, od katerega ni odvisno le, kaj bomo jutri, temveč tudi, ali se bomo sebe zavedali ali ne, kakšno podobo bomo imeli o sebi in kakšno podobo bodo o nas imeli drugi. Ni samoumevno biti človek, to je treba postati (kajti človek se ne rodi, temveč postaneš, lahko nadaljujemo v Erazmovem slogu). Tudi biti Slovenec ni samoumevno... Vsak se potruzi za svoj poklic, od arhitekta do železničarja, tisto, kar je še osnovnejše, naj bi šlo pa kar samo od sebe. Humanistika je veda, edina, ki uči, kako postati človek. Jezik, misel, duševnost in duhovnost, čas in prostor človekovega bivanja in prehajanja so strjeni v humanističnih vedah in predstavljajo zavest skupnosti o sami sebi. Globalno, na katero imamo sorazmerno majhen vpliv; partikularno, na katero imamo velik vpliv. Zgolj sama lahko vsaka družba vzpostavi in vzdržuje zavest o sebi, svojo humanistiko. Odmevni dogodki zadnjih mesecev na Filozofski fakulteti so s tega stališča terapija za amnezicnega bolnika, ki je prepričan, kakopak, da mu nič ne manjka. Amnezicni bolnik je celo prepričan, da je zdravnik. To pa je že druga zgodba.

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA

V ilegali se je nedavno ustanovila organizacija, ki v pisnem komuniqueju javnosti sporoča, da »se bo z vsemi sredstvi zavzemala za širitev študija klasične grščine« in za »mesto, ki temu jeziku in kulturi pripada v vseh sredinah, kjer se zavedajo pomena besede 'kultura'«. »Skupina za grško akcijo«, kakor so se doslej neznani aktivisti poimenovali, sicer ni napovedala metod svojega boja, očitno pa misli z grožnjami resno, saj spodnje besedilo, ki nam je bilo poslano v redakcijo, ogroža same temelje nove Evrope, predvsem pa njene šolske programe, kakor so bili velikodušno zastavljeni. Objavljamo ga skoraj necenzuriranega, da bi se o resnosti položaja prepričalo čimveč cenjenih bralcev, kajti kakor bodo mogoče sami videli, gre v besedilu za cinično norčevanje iz evropskih programskih pridobitev na področju visokega šolstva in moderne evropske družbe nasploh. O tem je sicer pisal že znani danski teoretik H. Ch. Andersen v znanstvenem članku *Cesarjev nova oblačila*, gl. COBISS, 1.1.1.

What's left isn't right

Of all Greeks, Zorba:
Platoon (*sick*) borba.
Shame, Anstotle,
The same bethrotal
Reception pattern:

JFKonassis,
Icons for masses.
Idjot vsak ima
svoj Spar (kaj pa -ta?)
N° each Greek, his Latin.

Kranjc: evri, pid
(nije njega stid),
Phaeton stokrat mark,
Delfi alvapark,
Če s' mau potraten.

U ime anthropói
idi u Mirogoj,
Elektro, tebe
Niko ne [upošteva]
(kolikovaten ??).

Ni antigena
za hruško »Helena«
in Argo v juhr
služi potuhi,
fouš pozlâten.

Il' ja il' on,
i ja, ak' te on,
ni âgon, nagón,
Artemis je slon
Wrapped up in satin.

Fedra amorteasér,
Ajax fuzbaler,
Pans, ah, ciel gns,
kjer ves čas mokri.
Veter. povraten.

Epilog:

A Salamina
v kotu spomina
dê: »Fant, temu le
bol' ogn't se je.«